

října 1908 čís. 222 ř. zák., podle něhož žalovaný participoval na každém odškodnění jen 100 Kč, což jest také pojato do pojistky, avšak vládním nařízením čís. 156/1927 byl samopodíl zvýšen na 400 Kč a působí ustanovení toto také na smlouvy dříve ujednané ze zákona, aniž by bylo zapotřebí každou smlouvu pojišťovací změnit a přizpůsobit novým předpisům, dovolává se proto prvý soud neprávem ustanovení § 5 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Že ustanovení § 1 vládního nařízení ze dne 13. října 1927 čís. 156 sb. z. a n. jest nutícím pravidlem, plyne jednak z toho, že jest vydáno na základě § 12 čís. 1 zák. o provozu silostroji, jenž připouští, aby nařízením byl stanoven spoludíl pojistníka na škodě kryté pojištěním proti povinnému ručení, proto, aby pojistná hodnota, která kryje cizí zájem, nesváděla pojistníka k lehkomyšlnosti a neopatrnosti při provozu silostroje. Obsahují-li pojišťovací podmínky vydané za platnosti dřívějšího, nyní zrušeného ministerského nařízení z 28. října 1908 čís. 222 ř. zák. ustanovení odporující onomu vládnímu nařízení, odporují v tomto směru nutícímu účinnému předpisu a nelze se ustanovení toho ode dne účinnosti vládního nařízení dovolávati. Nejde proto o jednostrannou změnu pojišťovací smlouvy, nýbrž o opatření vydané na základě zákona. Účinnost vládního nařízení nastala podle § 3 dnem vyhlášení, 25. října 1927 a vztahuje se na všechny škody pojištěním kryté, které vznikly po 25. říjnu 1927, neboť teprve vznikem škody vzniká pojistníkům nárok na pojistnou náhradu omezenou jeho spolupodílem na škodě. Nejde proto o otázku zpětného působení. V souzeném případě nastala škoda 29. listopadu 1930 a platí o ní zmíněné vládní nařízení, bez ohledu, zda pojišťovací smlouva upravovala spolupodíl pojistníků před účinností vládního nařízení jinak.

Čís. 13943.

Opětným spojením manželů (nikoliv na zkoušku, nýbrž na trvalo), byly zrušeny účinky rozvodu a odpadl předpoklad vyživovací povinnosti, uložené manželu v rozvodovém rozsudku, takže nárok z něho zanikl událostí nastalou po vzniku exekučního titulu.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv II 770/33.)

Na základě rozsudku o rozvodu manželství od stolu a lože byl manžel uznán povinným platiti manželce výživné. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se manžel na manželce, by bylo uznáno právem, že nárok žalované na placení výživného zanikl, ježto manželé sdíleli po delší dobu (od 1. března 1931 do 1. května 1932) manželské společenství. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalovaná sice namítala, že vstoupila v manželské společenství jen pokusně, poněvadž jí manžel slíbil, že se příště bude jinak chovati než

před rozvodem, a že se chtěla napřed pokusně o tom přesvědčiti, zda bude manželské spolužití možné. Netvrdila, že buď výslovně, buď konkludentním jednáním (§ 863 obč. zák.) dala svůj úmysl manželu najevo a že tento též projevil k ní některým ze způsobů právě uvedených, že obnovení manželského společenství nemá býti trvalé. Tvrzení její v dovolání, že nenechala svého manžela o svém úmyslu v nejistotě, je nepřipustnou novotou (§ 504 c. ř. s.). Bylo tedy bez významu, jaký úmysl žalovaná ve svém nitru měla, ježto ho neprojevila způsobem pro druhou stranu poznatelným. Ostatně měla žalovaná podle svého přednesu tvrzený úmysl v době, když se vrátila do manželského společenství, avšak z jejího dalšího přednesu, že zůstala u manžela 14 měsíců a že, když po několika měsících manžel jí činil protivenství a nadával jako dříve, chtěla již tehdy opět od něho odejít, že však manžel slíbil polepšení a ji od jejího předsevzetí zdržel, plyne, že později od onoho úmyslu upustila, neboť, ačkoliv se přesvědčila, že žalobce slib nesplnil, setrvala v manželském spolužití po tak dlouhou dobu. Z toho je také patrné, že manžel nemohl míti o tom pochybnosti, že mu odpustila jeho dřívější chování, jež bylo příčinou a důvodem rozvodu (sr. plenární usnesení čí. 7622 sb. n. s.), když žalovaná netvrdila, že mu prohlásila, že činí tak jen pod podmínkou, že se polepší. Bylo bez významu, že 1. března 1932, tedy v době, když již rok setrvala v manželském spolužití přes to, že manžel porušoval slib, odepřela podepsati oznámení soudu o opětném spojení (§ 110 obč. zák. a § 114 j. n.). Jest též bez významu, zda žalovaná podáním nové žaloby o rozvod a placení výživného sama přiznala, že manželu odpustila a nároku z exekučního titulu se vzdala, neboť tím, že opětné spojení se stalo nikoliv na zkoušku, nýbrž na trvalo, byly zrušeny účinky rozvodu (srov. zmíněný judikát čí. 7622 sb. n. s.) a důsledkem toho odpadl předpoklad povinnosti uložené manželu v exekučním titulu, takže nárok z něho událostí nastalou po vzniku exekučního titulu zanikl.

Čís. 13944.

Ručení za škody z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čí. 162 ř. zák.).

Pohybuje-li se silostroj samočinně po silnici, ježto byla živelní síla k jeho pohybu určená zastavena nebo že se samočinně dal do pohybu, nebyv s kopce dostatečně zajištěn, takže se dal do pohybu jinou živelní silou, vlastní tíhou, nepřerušuje takové ať nahodilé ať úmyslné vypnutí motorické síly provoz ve smyslu automobilového zákona.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv II 814/34.)

Žalobkyně, sedící v příkopu silnice, byla poraněna autobusem, náležejícím poštovní správě a řízeným Josefem S-em. Žalobní nárok na náhradu proti Josefu S-ovi a proti československému státu byl uznán důvodem po právu soudu všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle zjištěného stavu věci jel žalovaný Jaroslav S. jako řidič s poštovním autobusem patřícím žalované státní poštovní správě po závodní